

14769
Kristmann Gíslason
Hlynur Árnason

Mæling
í útblæstri

Malbikunarstöðin Höfði
Benninghoven
Reykjavík

Október 2023

Samantekt

Í skýrslunni er gerð grein fyrir mælingum á efnisþáttum í útblæstri frá malbikunarframleiðslueiningu hjá Malbikunarstöðinni Höfða Áhelli er gerð var 22. ágúst, 2023.

Mæld voru eftirfarandi atriði: Heildarryk, kolmónoxíð, nituroxíð, súrefni og koldíoxíð í útblæstrinum auk lofthraða, hitastigs og raka.

Rykinnihald í útblæstri reyndist 21,4 mg/Nm³ umreiknað að 17% súrefni.

Niðurstöður urðu annars eftirfarandi:

Tafla 1.1	Efnisinnihald í útblæstri	Efnisinnihald í útblæstri
Mælipáttur	Bein mæling	Umreiknað að 17% súrefni
	Mæligildi (meðaltal)	Mæligildi (meðaltal)
Ryk	26,1 mg/Nm ³	21,4 mg/Nm ³
Kolmónoxíð, CO	574,2 mg/Nm ³	470,4 mg/Nm ³
Nituroxíð, NO _x	28,7 mg/Nm ³	23,5 mg/Nm ³
Súrefni	16,1 %	
Koltvíoxíð, CO ₂	3,57 %	
Hitastig	118 °C	
Raki	12,3 %	
Lofthraði Mælistaður	15,21 m/s	
Lofthraði útblástursop	27,45 m/s	

1. Mælipættir

Mengunarmæling var gerð 22. ágúst 2023 í malbiksframleiðslueiningu Höfða að Álhelli. Mælt var ryk, súrefni, kolmónoxíð, koldíoxíð og nituroxíð í útblæstrinum auk lofthraða, hitastigs og raka.

2. Mælingar og sýnataka

2.1 Lofthraði

Lofthraði var mældur í þversniði reykháfs í þremur sýnatökuopum, 5 punktum í hverju opi og teknar voru tvær mæliraðir. Fékkst að lofthraði á mælistöðinni væri 15,21 m/s að meðaltali en hraðinn við útblástursopið var 27,45 sem svarar til um 54.800 rúmmetra/klst af heitu og röku lofti eða um 33400 Nm³/klst þurrs loft (1 Nm³ er rúmmetri af þurru lofti við 0°C).

Mjölþurrkun	Lofthraði mældur og útreiknaður í útblæstri			
	Flatarmál m ²	Lofthraði meðal m/s	Hitastig °C	Útblástursmagn Nm ³ /klst
Mælistaður	1	15,21	118,3	33400
Útblástursop	0,55	27,45		

2.2 Heildarryk

Þrjú ryksýni voru tekin með Ströhlein STE4 ryksafnara (10 mm safnstútur) fylltum með glerull. Ryksafnaranum er stungið inn í reykháfinn og hluti af loftstraumnum sogaður út í gegnum hann með jafnhraðasýnatöku. Heildarloftflæðið er mælt með belgloftmæli. Niðurstöður rykmælinga má sjá í töflu 2.1.

Tafla 3.1.	Bein mæling Ryk mg/Nm ³	Umreiknað að staðalaðstæðum (17% O ₂) Ryk mg/Nm ³
Mæling 1	10,0	
Mæling 2	29,7	
Mæling 3	39,0	
Vegið meðaltal	26,2	21,4

2.3 Kolmónoxíð

Kolmónoxíð mældist að meðaltali 574,2 mg/Nm³ eða sem svarar til 470,4 mg/Nm³ umreiknað að 17% súrefni.

2.4 Nituroxíð (NO_x)

Nituroxíð mældust 28,7 mg/Nm³ umreiknað 23,5 mg/Nm³ umreiknað að 17% súrefni.

2.5 Annað

Mælt var einnig innihald súrefnis og koldíoxíðs í útblæstrinum og mældist súrefni 16,1 % og koldíoxíð 3,57 %. Raki var um 12,3% og hitastig var á bilinu 88-113 °C.

Viðauki

Höfði Malbikunarstöð Álhella								
Lofthraða- og rykmæling 02.08.23								
				Lengd rásar	Staðs.í rás	Straumbrýstingur		Lofthraði
Þrýst.umhv.	1012	mbör	29,34	cm	cm	mm vatn	mbör	m/s
Þrýst.í rás	1017	mbör	0,0	100	5	12,0	1,18	16,50
					25	11,0	1,08	15,80
Hitast.umhv.	280	°K	7		50	10,0	0,98	15,07
Hitast.í rás	391	°K	118,3		75	8,5	0,83	13,89
Lengd rás	1	m			95	10,5	1,03	15,44
Breidd rás	1	m	Þvermál efst	0,84	m			
Lofthraði rás	15,21	m/s	hraða ofan á	27,45	m/s			
Straummassi	54763	m ³ /klst						
í rás	38357	Nm ³ /klst						
þurrt	33392	Nm ³ /klst			Meðaltal 1	10,40	1,02	15,34
Æskil.straummassi								
í mælíbún.	1,93	Nm ³ /klst	Flæðim.		Staðs.í rás	Straumbrýstingur		Lofthraði
	2,02	m ³ /klst	77	85,11018616		mm vatn	mbör	m/s
þurrt	1,93	Nm ³ /klst	74		5	12,0	1,18	16,50
Þverm.dísu	8	mm			25	11,0	1,08	15,80
Hitast.mælib.	286,9	°K			50	10,0	0,98	15,07
					75	8,5	0,83	13,89
			Bl.vigt	Kvst.gasm.	95	10,5	1,03	15,44
			0,000	0,969				
Mæling 1:	Sía 1	8:08-08:38						
Loftmagn	1,0243299	m ³	350,2377	351,2948				
	0,975	Nm ³						
Tími	30	mín	Hlutf.		Meðaltal 2	10,40	1,02	15,34
Flæði	1,95	Nm ³ /klst	1,01					
Ryk í síu	0,0097	g			Staðs.í rás	Straumbrýstingur		Lofthraði
Ryk í lofti	10,0	mg/Nm ³				mm vatn	mbör	m/s
Ryk í útbl.	0,33	kg/klst			5	12,0	1,18	16,50
					25	10,5	1,03	15,44
Mæling 2:	Sía 2	09:25-09:55			50	10,0	0,98	15,07
Loftmagn	0,8980692	m ³	351,4118	352,3386	75	8,0	0,78	13,48
	0,854	Nm ³			95	9,0	0,88	14,29
Tími	30	mín	Hlutf.					
Flæði	1,71	Nm ³ /klst	0,89					
Ryk í síu	0,0254	g						
Ryk í lofti	29,7	mg/Nm ³						
Ryk í útbl.	0,99	kg/klst			Meðaltal 3	9,90	0,97	14,96
Mæling 3:	Sía 3	10:31-11:01			Vatnsinnih.	Loftmagn	Rúmmálshlutf.	g/kg, g/Nm ³
Loftmagn	1,035861	m ³	352,4584	353,5274	332,3	2,81	0,129	91,52
	0,986	Nm ³						118,06
Tími	30	mín	Hlutf.					
Flæði	1,97	Nm ³ /klst	1,02					
Ryk í síu	0,0384	g			Rakag.	3342,1	3397,3	55,20
Ryk í lofti	39,0	mg/Nm ³			Dropag.	977,4	1254,5	277,10
Ryk í útbl.	1,30	kg/klst						

